

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

GHIDUL MICULUI ACȚIONAR

1. MICUL ACȚIONAR
2. ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR (AGA)
3. DREPTURILE ACȚIONARULUI

CUPRINS

MICUL ACȚIONAR	4
Principii investiționale	6
Recunoașterea posesiei acțiunilor	7
Tipuri de acțiuni	8
Tipuri de oferte adresate acționarilor	9
ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR (AGA)	11
Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor (AGOA)	12
Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor (AGEA)	13
Organizarea AGA	14
DREPTURILE ACȚIONARULUI	17
Dreptul de retragere din societate	17
Dreptul la dividende	17
Drepturi privind convocarea AGA	18
Dreptul de a fi informat cu privire la hotărârile AGA	18
Dreptul de a participa și vota în cadrul AGA	19
Dreptul de a-i sesiza pe cenzori sau pe auditorii interni	19
Dreptul de a fi informat cu privire la societate	20
Dreptul de a acționa în justiție societatea	21
Depunerea unei petiții sau sesizări la ASF	22

MICUL ACȚIONAR

Prezentul ghid se dorește a fi util acționarilor, prezentându-le drepturile pe care le-au câștigat prin cumpărarea de acțiuni pe piața bursieră.

Acțiunea reprezintă dreptul de proprietate al deținătorului asupra unei părți dintr-o societate (din capitalul social al acesteia, divizat în părți egale), drept obținut în urma investirii de capital. **Acționarul semnificativ** este persoana fizică, persoana juridică sau grupul de persoane care acționează în mod concertat și care deține direct sau indirect o participație de cel puțin 10% din capitalul social al unei societăți sau din drepturile de vot, ori o participație care permite exercitarea unei influențe semnificative asupra luării deciziilor în adunarea generală sau în consiliul de administrație, după caz.

Bursa de valori administrează piețele în care se întâlnesc cererea și oferta de valori mobiliare, tranzacțiile realizându-se într-un cadru organizat și transparent, oferind variante de investiții pentru capitalurile disponibile. Bursa de valori are rolul principal de a facilita acumularea fondurilor necesare finanțării activității economice și de a dirija fluxul fondurilor acumulate spre ramurile economice cele mai rentabile. Ea își îndeplinește acest rol mai ales prin operațiunile de vânzare și cumpărare de acțiuni și obligațiuni emise de societățile pe acțiuni. Piața reglementată este sistemul de tranzacționare a instrumentelor financiare, care funcționează regulat, respectă cerințele de raportare și transparență în vederea protecției investitorilor, iar reglementările emise de către operatorul bursier sunt supuse aprobării ASF și definesc condițiile de funcționare, de acces pe piață și de admitere la tranzacționare.

Persoane implicate sunt persoanele care:

- controlează sau sunt controlate de către un emitent sau care se găsesc sub un control comun;
- participă direct sau indirect la încheierea unor acorduri în vederea obținerii sau exercitării în comun a drepturilor de vot, dacă acțiunile, obiect al acordului, pot conferi o poziție de control;
- persoane fizice din cadrul societății emitente care au atribuții de conducere sau control;
- soții, rudele și afinii până la gradul al doilea ale persoanelor fizice menționate anterior;
- persoane care pot numi majoritatea membrilor consiliului de administrație în cadrul unui emitent.

Persoanele care acționează în mod concertat sunt două sau mai multe persoane, legate printr-un acord expres sau tacit, pentru a înfăptui o politică comună în legătură cu o societate pe acțiuni. În sensul legii, se prezumă a acționa în mod concertat, până la proba contrarie, următoarele persoane, fără a se limita la acestea:

- a. persoane care în derularea unor operațiuni economice utilizează resurse financiare având aceeași sursă sau care provin de la entități diferite care sunt persoane implicate;
- b. persoane care în derularea unor operațiuni economice direcționează beneficiile astfel obținute către același destinatar sau către destinatari care sunt persoane implicate;

- c. persoane juridice ale căror structuri de proprietate, conducere sau administrare au preponderant aceeași componență;
- d. persoane care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent;
- e. persoane care au încheiat între ele tranzacții cu instrumente financiare negociate în prealabil, în nume propriu sau prin persoanele implicate cu acestea sau care derulează în mod curent tranzacții prin entități controlate direct sau indirect de una dintre ele;
- f. persoane care au exercitat sau exercită în mod identic drepturile de vot conferite de valorile mobiliare emise de același emitent;
- g. persoane care pentru derularea unor operațiuni economice, de reprezentare a intereselor sau pentru exercitarea drepturilor de vot conferite de instrumentele financiare deținute, au desemnat sau desemnează ca mandatar, respectiv mandatarii aceeași persoană, respectiv persoane care sunt persoane implicate;
- h. persoane care s-au asociat în orice formă juridică recunoscută de lege, iar scopul sau obiectivul asocierii constă în operațiuni aflate în legătură cu unul sau mai mulți emitenți;
- i. persoane care au deținut sau dețin în același timp acțiuni la una sau mai multe persoane juridice exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună, cu sau fără legătură cu piața de capital;
- j. persoane care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună, cu sau fără legătură cu piața de capital.

IMPORTANT:

Dacă deții direct sau indirect o participație de cel puțin 10% din capitalul social al unui emitent sau din drepturile de vot ale acestuia, neacționând concertat cu alte persoane, ție ți se adresează acest Ghid. Pentru că ai ales să cumperi acțiuni ale unei societăți listate pe piața bursieră (emitent), trebuie să știi că această calitate îți aduce drepturi și obligații specifice, prevăzute în legea pieței de capital.

Principii investiționale

Investiția în acțiuni este o investiție ce are ca scop obținerea de profit. Aceasta nu este o investiție garantată, ci reprezintă o opțiune a investitorului, care încearcă să fructifice mai bine resursele sale financiare disponibile.

Investitorul în acțiuni trebuie să cunoască faptul că profitul așteptat în urma unei investiții în acțiuni nu apare totdeauna imediat și depinde de o multitudine de factori, dintre care cel mai important este succesul viitor al societății în ale cărei acțiuni investește.

Pentru deținătorii de acțiuni există două principale surse de câștiguri: dividendele acordate de către emitent și câștigurile rezultate din creșterea cursului de tranzacționare dacă acțiunile sunt vândute la un preț mai mare decât cel cu care au fost cumpărate. Un investitor va trebui să își stabilească obiectivele pe care le urmărește: ce așteptări are, ce sume este dispus să investească și ce orizont de timp alocă investiției.

DE REȚINUT:

1. Este recomandabil ca sumele investite să provină din bani disponibili. Se spune că un investitor trebuie să se ghideze după dictonul Investește atât cât îți poți permite să pierzi.
2. Fii informat. Trebuie să îți cunoști drepturile și obligațiile care sunt conferite de calitatea de acționar. Trebuie, de asemenea, să urmărești informațiile referitoare la societatea în care ai investit, la piața pe care sunt listate acțiunile tale sau la întregul context economic. Ai investit într-o afacere, nu în simple hârtii!
3. Diversificarea investițiilor se poate dovedi a fi o alegere înțeleaptă. La fel și diversificarea alegerilor făcute și a deciziilor în legătură cu investițiile tale. Nu degeaba se zice „Să nu pui toate ouăle într-un singur coș!”
4. Exerciță-ți drepturile. Unul dintre aceste drepturi este dreptul de a alege. Dar dacă nu te prezinți la Adunarea Generală a Acționarilor (AGA), alții vor decide în locul tău.
5. Învață să îți urmărești obiectivele – îți dorești profit? Este important să începi prin a calcula banii câștigați raportați la fiecare acțiune deținută, altfel spus randamentul pentru fiecare acțiune.
6. Operațiunile de vânzare-cumpărare a valorilor mobiliare pe teritoriul României se pot desfășura doar apelând la serviciile unui intermediar pe piața de capital autorizat de către ASF sau de către o altă autoritate de supraveghere a pieței de capital dintr-un stat membru al UE.

Recunoașterea posesiei acțiunilor

Pentru a-ți putea exercita calitatea de acționar este nevoie să poți dovedi această calitate.

Registrul acționarilor

Legea nr. 31/1990 a societăților prevede că în afară de evidențele prevăzute de lege, societățile pe acțiuni trebuie să țină un registru al acționarilor care să arate numele și prenumele, codul numeric personal, denumirea, domiciliul sau sediul acționarilor cu acțiuni nominative, precum și vărsămintele făcute în contul acționarilor.

Conform legislației pieței de capital, registrul acționarilor este disponibil la societate, precum și la societatea care deține registrul. Depozitarul central este societatea de registru care efectuează operațiunile de depozitare a acțiunilor tranzacționate pe piața de capital. Extrasul de cont este documentul care îți atestă existența acționarilor în contul și pe numele tău.

Dreptul de proprietate asupra acțiunilor se transmite, adică poți vinde acțiunile deținute, în conformitate cu prevederile legislației specifice pieței de capital.

De asemenea, trebuie să știi că transferul direct reprezintă transferul dreptului de proprietate asupra unor valori mobiliare, realizat de către un intermediar sau de către depozitarul central, pentru cazurile specificate expres și limitativ în reglementările pieței de capital.

IMPORTANT:

Drepturile de acționar se exercită de către proprietarul acțiunilor.

Tipuri de acțiuni

Acțiunile există în mai multe forme tipologice, fiecare cu particularitățile sale. Conform Legii societăților nr. 31/1990 acțiunile diferă în funcție de modul lor de transmitere, putând fi nominative sau la purtător. Acțiunile nominative au ca și caracteristică identificarea titularului acțiunii. Acțiunile nominative pot fi emise în formă materială, pe suport hârtie, sau în formă dematerializată, caz în care se înregistrează în registrul acționarilor. În prezent, datorită dezvoltării infrastructurilor IT și a fluxului rapid de tranzacționare, al globalizării piețelor financiare și avansului tehnologic, acțiunile sunt în formă dematerializată. Transferul deținerilor de acțiuni dar și posibilitatea de a face imediat după cumpărare dovada deținerii sunt astfel posibile și ușor de realizat.

Se pot emite și acțiuni preferențiale cu dividend prioritar, fără drept de vot. Acestea conferă titularului dreptul la un dividend prioritar, dar și drepturile recunoscute acționarilor cu acțiuni ordinare, inclusiv dreptul de a participa la AGA, cu excepția dreptului de vot. Acțiunile cu dividend prioritar, fără drept

de vot, nu pot depăși o pătrime din capitalul social și vor avea aceeași valoare nominală ca și acțiunile ordinare. În caz de întârziere a plății dividendelor, acțiunile preferențiale vor dobândi drept de vot începând de la data scadenței obligației de plată a dividendelor ce urmează a fi distribuite în cursul anului următor, sau dacă în anul următor adunarea generală hotărăște că vor fi distribuite dividende, începând de la data publicării respectivei hotărâri până la plata efectivă a dividendelor restante.

Acțiunile sunt indivizibile, în sensul că nu pot face obiectul unei diviziuni între mai mulți posesori. Când o acțiune devine proprietatea mai multor persoane, societatea nu este obligată să înscrie transmiterea până când acele persoane nu vor desemna un reprezentant comun unic pentru exercitarea drepturilor rezultând din acțiune. Atât timp, cât o acțiune este proprietatea indiviză sau comună a mai multor persoane, acestea sunt răspunzătoare în mod solidar pentru efectuarea vărsămintelor datorate.

DE REȚINUT:

Acțiunile preferențiale și acțiunile ordinare vor putea fi convertite dintr-o categorie în cealaltă prin hotărâre a Adunării Generale Extraordinaire a Acționarilor (AGEA).

UTIL:

Dreptul de preferință este o valoare mobilă negociabilă, care încorporează dreptul titularului său de a subscrie cu prioritate acțiuni în cadrul unei majorări a capitalului social, proporțional cu numărul de drepturi deținute la data subscrierii, într-o perioadă de timp determinată. Drepturile de preferință sunt acordate tuturor acționarilor înscriși la data de înregistrare în registrul emitentului, indiferent de participarea acestora la AGEA emitentului sau de votul exprimat de aceștia cu privire la majorarea capitalului social.

Tipuri de oferte adresate acționarilor

Odată ce ai calitatea de acționar, vei observa că în cadrul societății se pot produce schimbări ale căror rezultat să se concretizeze prin modificarea structurii acționariatului.

Oferta publică de cumpărare reprezintă oferta unei persoane de a cumpăra valori mobiliare, adresată tuturor deținătorilor acestora, difuzată prin mijloace de informare în masă sau comunicată pe alte căi, dar sub condiția posibilității egale de receptare din partea deținătorilor respectivelor valori mobiliare. Oferta publică de cumpărare trebuie să se desfășoare în condiții care să asigure egalitatea de tratament pentru toți acționarii. Oferta publică de preluare voluntară este oferta publică de cumpărare, adresată tuturor acționarilor, pentru toate deținerile acestora, lansată de o persoană care nu are această obligație, în vederea dobândirii a mai mult de 33% din drepturile de vot. Oferta publică de cumpărare trebuie să se desfășoare în condiții care să asigure egalitate de tratament pentru toți acționarii. Oferta publică de cumpărare/preluare poate fi inițiată după cel puțin 3 zile lucrătoare de la data publicării anunțului de ofertă, termenul de valabilitate fiind cel stipulat în anunț, documentul de ofertă și decizia de aprobare. Oferta este irevocabilă pe întreaga perioadă de derulare a acesteia.

ATENȚIE

La expirarea valabilității sale, oferta devine caducă.

În cadrul unei oferte publice de cumpărare/preluare, ofertantul poate fixa prețul în bani, valori mobiliare sau ca o combinație între acestea. Prețul în cadrul ofertelor publice de cumpărare/preluare este cel puțin egal cu cel mai mare preț dintre: cel mai mare preț plătit de ofertant sau de persoanele cu care acesta acționează în mod concertat în perioada de 12 luni anterioară datei de depunere la ASF a documentației de ofertă, sau prețul mediu ponderat de tranzacționare, aferent ultimelor 12 luni anterioare datei de depunere la ASF a documentației de ofertă. În situația în care nu este aplicabil nici unul din criteriile acestea, prețul de cumpărare este cel puțin egal cu activul net pe acțiune conform ultimei situații financiare a societății.

UTIL:

În situația în care, după data inițierii ofertei, ofertantul sau persoanele cu care acesta acționează în mod concertat cumpără valori mobiliare de tipul celor obiect al ofertei, în afara ofertei, ofertantul are obligația să majoreze prețul din oferta publică astfel încât acesta să fie cel puțin egal cu cel mai mare preț plătit de ofertant în afara ofertei.

În conformitate cu legislația specifică pieței de capital, un acționar minoritar din cadrul unei societăți (în care acționarul majoritar deține peste 95% din capitalul social sau a achiziționat în cadrul ofertei publice de cumpărare acțiuni reprezentând mai mult de 90% din cele vizate în cadrul ofertei) poate fi obligat să vândă acțiunile deținute în cazul în care acționarul majoritar îi solicită acest lucru. Practic, uzarea dreptului de squeeze out produce două efecte importante, cu influență directă asupra fluidizării activității societății și, implicit, asupra pieței comerciale în ansamblu: transferarea tuturor acțiunilor societății în patrimoniul acționarului majoritar și retragerea de la tranzacționare a societății emitente.

Prețul oferit în cadrul unei oferte publice de cumpărare/preluare în care ofertantul a achiziționat acțiuni reprezentând cel puțin 90% din numărul total de acțiuni din capitalul social care conferă dreptul de vot vizat în ofertă, se consideră a fi un preț echitabil. În cazul unei oferte publice de preluare obligatorie, prețul oferit în cadrul ofertei se consideră a fi preț echitabil.

O persoană care, urmare a achizițiilor sale sau ale persoanelor cu care acționează în mod concertat, deține mai mult de 33% din drepturile de vot asupra unei societăți este obligată să lanseze o ofertă publică adresată tuturor deținătorilor de valori mobiliare și având ca obiect toate deținerile acestora cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 2 luni de la momentul atingerii respectivei dețineri.

UTIL:

Ca urmare a unei oferte publice de cumpărare adresate tuturor acționarilor și pentru toate deținerile acestora, un acționar minoritar are dreptul să îi solicite ofertantului să îi cumpere acțiunile la un preț echitabil.

ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR (AGA)

Principalele reguli care guvernează activitatea unei societăți sunt stabilite în cadrul Adunării Generale a Acționarilor (AGA). Aceasta este întâlnirea acționarilor în care fiecare își exprimă opțiunea sa față de subiectele cuprinse în ordinea de zi, respectiv față de acele aspecte importante în evoluția societății. Situația financiară a societății este principalul criteriu în alegerea unor acțiuni, iar AGA este locul în care se adoptă decizii referitoare la situația financiară.

IMPORTANT:

Orice acțiune plătită dă dreptul la un vot în AGA, dacă prin actul constitutiv nu s-a prevăzut altfel. Actul constitutiv poate limita numărul voturilor aparținând acționarilor care posedă mai mult de o acțiune.

Societatea nu poate subscrie propriile acțiuni. Dacă acțiunile unei societăți sunt subscribe de o persoană acționând în nume propriu, dar în contul societății în cauză, se consideră că subscritorul a subscris acțiunile pentru sine, fiind obligat să achite contravaloarea acestora. Societatea poate răscumpăra propriile acțiuni, dar în acest caz acestea vor fi incluse în capitalul social urmând ca fiecare acțiune deținută de acționari să se modifice în consecință.

Unei societăți i se permite să își cumpere propriile acțiuni dacă respectă unele condiții stabilite prin Hotărâre AGEA referitoare la: numărul maxim de acțiuni ce urmează a fi dobândite, durata pentru care este acordată (maxim 18 luni de la data

publicării hotărârii în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a), valoarea nominală a acțiunilor proprii dobândite de societate, valoarea acțiunilor aflate deja în portofoliul societății, obiectul tranzacției și cum se face plata acțiunilor astfel dobândite.

Dacă acțiunile proprii ale societății sunt dobândite pentru a fi distribuite angajaților ei, acestea trebuie distribuite în termen de 12 luni de la data dobândirii. În cazul în care acțiunile nu sunt înstrăinate în termenele prevăzute de lege, aceste acțiuni trebuie anulate, societatea fiind obligată să își reducă în mod corespunzător capitalul social subscris. Acțiunile astfel dobândite nu dau dreptul la dividende pe perioada deținerii lor de către societate. Dreptul de vot conferit de aceste acțiuni va fi suspendat pe perioada deținerii lor de către societate.

Consiliul de administrație al societății va include în raportul anual informații cu privire la dobândirea sau înstrăinarea de către societate a propriilor acțiuni:

- motivele dobândirii acțiunilor;
- numărul și valoarea nominală a acțiunilor dobândite, înstrăinate și deținute de către societate pe durata exercițiului financiar, precum și procentul din capitalul social subscris pe care acestea îl reprezintă;
- contravaloarea acțiunilor în cazul dobândirii sau înstrăinării cu titlu oneros.

Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor (AGOA)

AGOA se întrunește cel puțin o dată pe an, în maximum 5 luni de la încheierea exercițiului financiar. Ordinea de zi a AGOA cuprinde teme precum:

- alegerea sau revocarea membrilor consiliului de administrație, ai consiliului de supraveghere și ai cenzorilor;
- stabilirea bugetului de venituri și cheltuieli;
- stabilirea programului de activitate pe exercițiul financiar următor și, după caz, pronunțarea asupra gestiunii consiliului de administrație, respectiv a directoratului;
- numirea sau demiterea auditorului financiar, în eventualitatea în care situațiile financiare ale societății sunt supuse auditului financiar;
- discutarea, aprobarea sau modificarea situațiilor financiare anuale și stabilirea dividendului;
- stabilirea remunerației cuvenite, pentru exercițiul în curs, membrilor consiliului de administrație, respectiv membrilor consiliului de supraveghere și cenzorilor, dacă nu a fost stabilită prin actul constitutiv;
- gajarea, închirierea sau desființarea uneia sau a mai multor unități ale societății.

Pentru validitatea deliberărilor AGOA este necesară prezența acționarilor care să dețină cel puțin o pătrime din numărul total de drepturi de vot. Hotărârile adunării generale ordinare se iau cu majoritatea voturilor exprimate. Actul constitutiv poate prevedea cerințe mai ridicate de cvorum și majoritate. Dacă adunarea generală ordinară nu poate lucra din cauza neîndeplinirii condițiilor prevăzute anterior, AGOA ce se va întruni la o a doua convocare poate să delibereze asupra punctelor de pe ordinea de zi a celei dintâi adunări, indiferent de cvorumul întrunit, luând hotărâri cu majoritatea voturilor exprimate. Pentru AGOA întrunită la a doua convocare, actul constitutiv nu poate prevedea un cvorum minim sau o majoritate mai ridicată.

UTIL:

Hotărârile adunărilor generale se iau prin vot deschis. Votul secret este obligatoriu pentru numirea sau revocarea membrilor consiliului de administrație, respectiv a membrilor consiliului de supraveghere, pentru numirea, revocarea ori demiterea cenzorilor sau auditorilor financiari și pentru luarea hotărârilor referitoare la răspunderea membrilor structurilor de administrare, de conducere și de control ale societății.

Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor (AGEA)

AGEA se întrunește ori de câte ori este necesar, pentru abordarea unor teme precum:

- mutarea sediului societății;
- schimbarea formei juridice a societății;
- schimbarea obiectului de activitate a societății;
- înființarea sau desființarea unor sedii secundare: reprezentante, sucursale, agenții;
- conversia acțiunilor nominative în acțiuni la purtător sau a acțiunilor la purtător în acțiuni nominative;
- conversia unei categorii de obligațiuni în altă categorie sau în acțiuni;
- emisiunea de obligațiuni;
- fuziunea cu alte societăți, sau divizarea acesteia;
- dizolvarea anticipată a societății;
- majorarea capitalului social;
- reducerea capitalului social sau reîntregirea lui prin emisiune de noi acțiuni;
- oricare altă modificare a actului constitutiv sau oricare altă hotărâre pentru care este cerută aprobarea adunării generale extraordinare.

Pentru validitatea deliberărilor adunării generale extraordinare este necesară la prima convocare prezența acționarilor deținând cel puțin o pătrime din numărul total de drepturi de vot, iar la convocările următoare, prezența acționarilor reprezentând cel puțin o cincime din numărul total de drepturi de vot. Hotărârile sunt luate cu majoritatea voturilor deținute de acționarii prezenți sau reprezentați.

UTIL:

Decizia de modificare a obiectului principal de activitate al societății, de reducere sau majorare a capitalului social, de schimbare a formei juridice, de fuziune, divizare sau de dizolvare a societății se ia cu o majoritate de cel puțin două treimi din drepturile de vot deținute de acționarii prezenți sau reprezentați. În actul constitutiv se pot stipula cerințe de cvorum și de majoritate mai mari.

Organizarea AGA

Convocarea AGA se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a și în unul dintre ziarele de largă răspândire din localitatea în care se află sediul societății, sau din cea mai apropiată localitate. Dacă toate acțiunile societății sunt nominative, așa cum sunt cele tranzacționate pe piața bursieră din România, convocarea poate fi făcută și numai prin scrisoare recomandată, sau dacă actul constitutiv permite, prin scrisoare transmisă prin cale electronică, având încorporată semnătura electronică extinsă, expediată cu cel puțin 30 de zile înainte de data ținerii adunării, la adresa acționarului înscrisă în registrul acționarilor.

AGA este convocată de către administratorii societății, iar în cazul societății pe acțiuni administrată în sistemul dualist, de către directorat.

IMPORTANT:

Consiliul de administrație, respectiv directoratul, au obligația să convoace AGA, la cererea acționarilor reprezentând, individual sau împreună, cel puțin 5% din capitalul social, sau o cotă mai mică, dacă în actul constitutiv se prevede astfel și dacă cererea cuprinde dispoziții ce intră în atribuțiile adunării.

UTIL: Un convocator al AGA cuprinde cel puțin următoarele informații:

- a. denumirea emitentului;
- b. data adunării generale;
- c. ora de începere a adunării generale;
- d. locul de desfășurare a adunării generale;
- e. ordinea de zi propusă;
- f. data de referință (data calendaristică stabilită de consiliul de administrație al societății, care servește la identificarea acționarilor care au dreptul să participe la AGA și să voteze în cadrul acesteia, dată care trebuie să fie ulterioară publicării convocatorului și anterioară AGA), precum și menționarea faptului că doar persoanele care sunt acționari la această dată au dreptul de a participa și de a vota în cadrul adunării generale;

- g. data-limită până la care se pot face propunerile privind candidații pentru posturile de administratori, în cazul în care pe ordinea de zi este înscrisă alegerea administratorilor;
- h. locul de unde este posibil să se obțină textul integral al documentelor și al proiectelor de hotărâre menționate, alte informații referitoare la problemele incluse pe ordinea de zi a adunării generale și data începând cu care acestea vor fi disponibile, precum și procedura care trebuie urmată în acest sens;
- i. adresa website-ului pe care urmează să fie disponibile informațiile menționate;
- j. propunerea privind data de înregistrare și, dacă este cazul, propunerea privind ex date, data plății, data participării garantate și perioada de exprimare a opțiunilor.
- k. o descriere clară și precisă a procedurilor care trebuie respectate de acționari pentru a putea participa și vota în cadrul adunării generale. Se vor include informații privind:
 - drepturile acționarilor precum și termenele în care drepturile respective pot fi exercitate;
 - procedura de vot prin împuternicire (prin reprezentare), precum și faptul că pentru votul prin reprezentare în baza unei împuterniciri speciale trebuie utilizate formularele de împuternicire;
 - procedurile care permit votul prin corespondență sau prin mijloace electronice, dacă este cazul.

Societatea are obligația ca, pe toată perioada care începe cu cel puțin 30 de zile înainte de data desfășurării AGA și până la data adunării inclusiv, să pună la dispoziția acționarilor, pe pagina sa de internet, cel puțin convocatorul, numărul total de acțiuni și drepturile de vot la data convocării, documentele care urmează să fie prezentate adunării generale și formularele de împuternicire specială care urmează să fie utilizate pentru votul prin reprezentare, precum și formularele care urmează să fie utilizate pentru votul prin corespondență, cu excepția cazului în care formularele respective sunt trimise direct fiecărui acționar.

Ordinea de zi completată cu punctele propuse de acționari, ulterior convocării, trebuie publicată cu îndeplinirea cerințelor prevăzute de lege și/sau de actul constitutiv pentru convocarea AGA, cu cel puțin 10 zile înaintea adunării generale, la data menționată în convocatorul inițial. Cererile de includere pe ordinea de zi se înaintează consiliului de administrație, respectiv directoratului, în cel mult 15 zile de la publicarea convocării, în vederea publicării și aducerii acestora la cunoștință celorlalți acționari.

UTIL:

Unul sau mai mulți acționari reprezentând, individual sau împreună, cel puțin 5% din capitalul social au dreptul de a cere introducerea unor noi puncte pe ordinea de zi.

Consiliul de administrație, respectiv directoratul, va stabili o dată de referință care servește la identificarea acționarilor care au dreptul să participe și să voteze în cadrul AGA, dată ce va rămâne valabilă și în cazul în care AGA este convocată din nou din cauza neîntrunirii cvorumului. Data de referință astfel stabilită va fi ulterioară publicării convocatorului și nu va depăși 30 de zile înainte de data la care adunarea generală este convocată pentru prima oară.

DE REȚINUT:

Acționarii pot participa și vota în AGA prin reprezentare, în baza unei împuterniciri speciale sau generale acordate pentru respectiva AGA. Împuternicirea generală se poate acorda numai în anumite condiții prevăzute de legea pieței de capital. Împuternicirile vor fi depuse în original cu 48 de ore înainte de adunare sau în termenul prevăzut de actul constitutiv.

Accesul acționarilor îndreptățiți să participe la AGA este permis prin simpla probă a identității acestora, făcută cu actul de identitate sau cu împuternicirea dată persoanei fizice care le reprezintă. Acționarii exercită dreptul lor de vot în AGA, proporțional cu numărul acțiunilor pe care le posedă.

ATENȚIE

Împiedicarea accesului unui acționar ce îndeplinește condițiile legii de a participa la AGA dă dreptul oricărei persoane interesate să ceară în justiție anularea hotărârii AGA.

Procesul-verbal al AGA va constata îndeplinirea formalităților de convocare, data și locul adunării generale, acționarii prezenți, numărul acțiunilor, dezbaterile în rezumat, hotărârile luate, iar la cererea acționarilor, declarațiile făcute de ei în ședință. La procesul-verbal se vor anexa actele referitoare la convocare, precum și listele de prezență a acționarilor.

SFATURI UTILE:

În cazul emitenților de pe piața reglementată, membrii unui consiliu de administrație pot fi aleși și prin metoda votului cumulativ. Prin metoda votului cumulativ, fiecare acționar are dreptul de a-și atribui voturile cumulate (voturile obținute în urma înmulțirii voturilor deținute de către orice acționar, potrivit participării la capitalul social, cu numărul administratorilor ce urmează să formeze consiliul de administrație) uneia sau mai multor persoane propuse pentru a fi alese în consiliul de administrație. Aplicarea metodei votului cumulativ presupune alegerea întregului Consiliu de Administrație, format din cel puțin cinci membri, în cadrul aceleiași AGA. În exercitarea votului cumulativ acționarii pot să acorde toate voturile cumulate unui singur candidat sau mai multor candidați, menționând pe buletinul de vot, în dreptul fiecărui candidat, numărul de voturi acordate.

Hotărârile AGA vor fi depuse în termen de 15 zile la Oficiul Registrului Comerțului (ORC), spre a fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a. De asemenea, ele vor fi publicate pe pagina de internet a societății și pe cea a bursei unde sunt listate acțiunile societății.

DREPTURILE ACȚIONARULUI

Dreptul de retragere din societate

Vânzarea acțiunilor deținute de tine poate fi realizată oricând consideri oportun, dacă nu există o dispoziție specială care să împiedice acest transfer. De asemenea, dacă societatea își mută sediul în străinătate, își schimbă forma sau obiectul de activitate, fuzionează sau se divizează, acționarii care nu au votat în favoarea acestor schimbări în cadrul AGA au dreptul de a se retrage din societate și de a solicita cumpărarea de către societate a acțiunilor deținute într-un interval de maxim 30 de zile de la publicarea hotărârii AGA în Monitorul Oficial. În același context, a se vedea și dreptul acționarului minoritar dat de operațiunea squeeze out descrisă în prezentul ghid.

SFATURI UTILE:

Prevederile legislative aplicabile pieței de capital sunt disponibile și pe pagina de internet a ASF (www.asfromania.ro) la secțiunea Legislație.

Dreptul la dividende

Dividendul este cota-parte din profitul societății care se distribuie fiecărui acționar existent la data de referință pentru AGA, proporțional cu deținerile sale și dacă AGA a hotărât utilizarea profitului pentru plata dividendelor. Dividendele se acordă o singură dată pe an, deoarece ele sunt plătite din profitul realizat de societate. Dacă societatea nu a înregistrat profit, atunci nu se pot acorda dividende. Termenul maxim în care se vor plăti dividendele nu poate fi mai mare de 6 luni de la data desfășurării AGA la care au fost aprobate situațiile financiare anuale.

DE REȚINUT:

Fiind un drept de creanță, dreptul de a solicita plata dividendelor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care AGA a hotărât acordarea acestora.

Drepturi privind convocarea AGA

Acționarii societății care dețin cel puțin 5% din capitalul social al societății, individual sau împreună, pot solicita convocarea AGA. La cererea acționarilor, Consiliul de administrație convoacă AGA. Această procedură este deosebit de importantă pentru micii acționari, care astfel pot supune votului AGA anumite propuneri.

DE REȚINUT:

Situațiile financiare anuale, raportul anual al consiliului de administrație, respectiv raportul directoratului și cel al consiliului de supraveghere, precum și propunerea cu privire la distribuirea de dividende se pun la dispoziția acționarilor la sediul societății, de la data convocării AGA. La cerere, acționarilor li se vor elibera copii de pe aceste documente. Sumele percepute pentru eliberarea de copii nu pot depăși costurile administrative implicate de furnizarea acestora.

Dreptul de a fi informat cu privire la hotărârile AGA

Fiecare acționar are dreptul să adreseze întrebări privind activitatea societății. Societatea are obligația de a răspunde la întrebările adresate de acționari. Societățile pot formula un răspuns general pentru întrebările cu același conținut. Se consideră că un răspuns este dat dacă informația este disponibilă pe pagina de internet a societății, în format întrebare-răspuns.

UTIL:

La cerere, fiecare acționar va fi informat cu privire la rezultatele votului pentru hotărârile luate în cadrul AGA. Acționarul poate solicita la sfârșitul AGA procesul-verbal în care s-au consemnat discuțiile și poate păstra copia documentului pentru a fi informat cu privire la evoluția societății.

Dreptul de a participa și vota în cadrul AGA

Toți acționarii au atât dreptul de a participa la AGA. Dacă nu îți exerciți acest drept, nu poți participa la adoptarea unei decizii de care, în final, depinde rentabilitatea investiției tale în acele acțiuni. Poți participa la AGA atât fizic, dar și votând prin împuternicit sau prin corespondență.

Împreună cu acest drept, ai și dreptul de a alege și de a fi ales în structurile de conducere ale societății.

IMPORTANT:

Dreptul de vot este un drept conferit de proprietatea ta asupra acțiunilor deținute. El nu poate fi restrâns decât în condiții special prevăzute de lege.

Dreptul de a-i sesiza pe cenzori sau pe auditorii interni

Cenzorii sunt obligați să supravegheze gestiunea societății, să verifice dacă situațiile financiare sunt legal întocmite și în concordanță cu registrele, dacă acestea din urmă sunt ținute regulat și dacă evaluarea elementelor patrimoniale s-a făcut conform regulilor stabilite pentru întocmirea și prezentarea situațiilor financiare. În cazul societăților în care au fost desemnați auditorii interni, potrivit legii, orice acționar are dreptul să reclame acestora faptele despre care cred că trebuie verificate. Auditorii interni le vor avea în vedere la întocmirea raportului către consiliul de administrație, respectiv consiliul de supraveghere.

DE REȚINUT:

Orice acționar are dreptul să reclame cenzorilor și auditorilor faptele despre care crede că trebuie cenzurate, iar aceștia le vor avea în vedere la întocmirea raportului către AGA.

Dreptul de a fi informat cu privire la societate

Ai dreptul să fi informat cu privire la:

- statutul și regulamentele societății;
- anunțul preliminar de ofertă publică de cumpărare/preluare;
- organizarea AGA și exercitarea dreptului de vot;
- alocarea și plata dividendelor, emiterea de noi acțiuni, inclusiv operațiunile de distribuire, subscriere, renunțare și conversie;
- anunțul cu privire la orice noi evenimente apărute în activitatea societății și care pot conduce la modificări ale prețului acțiunilor, în maximum 48 de ore de la producerea acestora;
- anunțul referitor la orice act juridic încheiat de societate cu administratorii, angajații, acționarii care dețin controlul, precum și cu persoanele implicate cu aceștia, a cărui valoare cumulată reprezintă cel puțin echivalentul a 50.000 euro; acest anunț (raport curent) va cuprinde cel puțin: părțile care au încheiat actul juridic, data încheierii și natura actului, descrierea obiectului acestuia, valoarea totală a actului juridic, creanțele reciproce, garanțiile constituite, termenii și modalitățile de plată;
- rapoarte cu privire la informațiile privilegiate care îl privesc în mod direct;
- modificări în debitele societății, care ar putea avea un impact semnificativ asupra activității societății sau asupra situației patrimoniale;
- rapoartele trimestriale, semestriale și anuale (inclusiv raportul auditorului financiar), în scris, transmise spre publicare, precum și pe suport electronic, inclusiv pe pagina de internet a societății și a bursei, respectiv pe pagina de internet a ASF;
- toate achizițiile sau vânzările de active care depășesc 10% din valoarea

totală a activelor unei societăți, fiind considerate substanțiale și fiind raportate și făcute publice fără întârziere, dar fără a se depăși un interval de timp determinat scurs de la producerea evenimentului; același regim de publicitate trebuie asigurat și în cazul tuturor contractelor încheiate de societate, a căror valoare depășește 10% din cifra de afaceri netă conform ultimelor situații financiare anuale, precum și cu privire la contractele încheiate care se află în afara obiectului de activitate desfășurat în prezent de către societate;

- toate modificările apărute în obiectivele societății, strategia de afaceri și planurile de investiție sau obiectivele de dezvoltare care ar putea avea un impact semnificativ asupra funcționării sau activității emitentului;
- în cazul operațiunilor de achiziție sau vânzare a acțiunilor, care fac ca drepturile de vot deținute de o persoană să atingă, să depășească sau să scadă sub unul din pragurile de 5%, 10%, 20%, 33%, 50%, 75% sau 90% din totalul drepturilor de vot; informarea este obligatorie și va fi realizată de respectiva persoană în maximum 3 zile lucrătoare de la momentul luării cunoștință a operațiunii, anunțul fiind disponibil la societate (la rândul ei obligată să aducă la cunoștință publicului această modificare în termen de maximum 3 zile lucrătoare), la ASF sau pe pagina de internet a bursei;
- lista publicată pe pagina de internet a societății care cuprinde persoanele care fac parte din structurile de conducere, precum și din conducerea executivă.

UTIL:

Societatea are obligația de a păstra rapoartele trimestriale, semestriale și anuale cel puțin cinci ani. Societatea nu poate percepe taxe pentru publicarea rapoartelor obligatorii, cu excepția situațiilor în care emite copii ale respectivelor raportări; în acest caz, costurile percepute investitorilor nu vor depăși costurile necesare copierii documentelor.

DE REȚINUT:

Acționarii pot obține informații relevante despre emitenți prin intermediul informațiilor publicate de ASF ([www.asfromania.ro/Consumatori/Piață de Capital/Rapoarte Emitenți/](http://www.asfromania.ro/Consumatori/Piață_de_Capital/Rapoarte_Emitenți/) primite prin OAM) și cuprinse de sistemul oficial de stocare a rapoartelor emitenților ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată (Officially Appointed Mechanism – OAM). Totodată, investitorii pot accesa site-ul burselor reglementate (secțiunea dedicată emitențului vizat) pentru obținerea de informații ce fac obiectul rapoartelor publice obligatorii.

Dreptul de a acționa în justiție societatea

Ca parte a drepturilor tale conferite de lege, poți acționa în judecată societatea atunci când consideri că aceasta nu și-a respectat obligațiile față de tine. Obiectivul principal al ASF în calitate de autoritate națională de reglementare și supraveghere a pieței financiare ne-bancare este de a asigura protejarea drepturilor tale în calitate de investitor.

În cazul unui litigiu apărut în relația contractuală cu o entitate financiară ne-bancară și care nu poate fi rezolvat pe cale amiabilă, se poate apela gratuit la Entitatea de soluționare alternativă a litigiilor în domeniul financiar non-bancar (SAL-Fin) – www.salfin.ro.

DE REȚINUT:

Potrivit legii, în calitate de acționar, odată cu drepturi îți revin și o serie de obligații:

- să actualizezi datele de identificare în sistemul depozitarului central;
- de a nu trece acțiunile pe numele altor persoane, în scopul formării unei majorități în AGA, în detrimentul altor acționari;
- de a nu vota în AGA ca proprietar de acțiuni care în realitate nu îți aparțin;
- să comunici depășirea sau scăderea sub pragurile de deținere prevăzute de legislație;
- să nu utilizezi informații privilegiate și să nu faci tranzacții ce se includ în cele definite de abuzul de piață;
- să îndeplinești alte obligații prevăzute de statutul societății și legislația în vigoare.

Depunerea unei petiții sau sesizări la ASF

Pentru societățile cu sediul social în România și ale căror acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată sau într-un sistem alternativ din România, reglementarea și supravegherea acestora sunt în atribuțiile Autorității de Supraveghere Financiară (ASF).

Unul dintre principalele obiective ale ASF este asigurarea unei bune relații cu investitorii. Astfel, pentru preluarea petițiilor, în cadrul ASF funcționează un departament specializat, acordând o importanță deosebită analizării și rezolvării petițiilor, sesizărilor primite de la consumatori sau investitori care solicită informații despre piețele reglementate. Anterior depunerii petiției (cererii, reclamației, sesizării) la ASF trebuie să verificați dacă persoana fizică sau juridică împotriva căreia vreți să depuneți plângere este autorizată sau înregistrată în Registrul entităților supravegheate și reglementate de ASF. În caz contrar, vă veți adresa autorităților sau instanțelor competente. Dacă respectiva persoana fizică/juridică este sub supravegherea și reglementarea ASF, va trebui în prealabil să contactați această persoană pentru a-i explica problema, pentru a cere o rezolvare sau pentru a solicita informații cu privire la etapele pe care trebuie să le urmați în continuare. Această etapă reprezintă o încercare de a soluționa amiabil potențialul conflict, înainte de a ajunge spre rezolvare la autoritățile competente.

Totodată, puteți să formulați o petiție (cerere, reclamație, sesizare) către ASF. Petițiile formulate în scris și transmise către ASF trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu, numele și prenumele petentului, detalii de contact, denumirea și adresa entității reclamate, obiectul reclamației cuprinzând descrierea succintă a problemei reclamate, motivele înaintării acesteia, sugestii pentru rezolvare, precum și adresa unde acesta urmează să primească răspunsul. Petiția se poate transmite la ASF prin servicii poștale, la sediu (prin intermediul registraturii), prin e-mail sau prin formularul on-line disponibil pe site-ul www.asfromania.ro destinat transmiterii acestora (formularul va transmite automat un e-mail către departamentul specializat în soluționarea petițiilor). La numărul de telefon **TEL VERDE 0800.825.627**, ASF acordă consultanță de specialitate consumatorilor, însă nu se pot înregistra petiții. La primirea petiției, ASF va investiga și analiza problema. ASF vă poate contacta pentru a solicita mai multe detalii referitoare la petiție. Totodată, ASF are dreptul de a cere orice documente relevante în cazul respectiv și de a lua toate măsurile necesare pentru rezolvarea situației dumneavoastră. La finalizarea verificărilor, veți primi un răspuns în termen de cel mult 30 zile de la depunerea ei, în conformitate cu legislația în vigoare, cuprinzând modul de soluționare a reclamației. În situația în care sunt necesare cercetări amănunțite, termenul poate fi extins cu încă 15 zile.

Pe pagina de internet a ASF sunt disponibile gratuit rapoarte ale societăților emitente de acțiuni cotate pe o piață reglementată din România și decizii ale autorității referitoare la societăți. Tot pe pagina de internet a ASF poți găsi legislația specifică aplicabilă societăților care au calitatea de emitent de acțiuni.

WWW.ASFROMANIA.RO/EDU

Autoritatea de Supraveghere Financiară

Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, București

Telverde: 0800 825 627

Fax: 021.659.60.51; 021.659.64.36

E-mail: office@asfromania.ro,

www.asfromania.ro

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**